

Thaksin Shinawatra (Th c-x n Xin-v t : ; ti ng H n: ; m H n-Vi t: Kh u Đ t Tân; sinh ngày 26 tháng 7 năm 1949) là chính khách, c u Th t ng c a V ng qu c Thái Lan và là nhà lãnh đ o Đ ng Ng i Thái yêu ng i Thái (Thai Rak Thai),

Thaksin Shinawatra

Thaksin Shinawatra

Th t ng Thái Lan

Nh m k tháng 1, 2001 – 19 tháng 9, 2006

K nh m Surayud Chulanont

Đ ng Thai Rak Thai ("Ng i Thái yêu Ng i Thái" - TRT)

Sinh 26 tháng 7, 1949 (61 tu i) Chiang Mai, Thái Lan

Đ y là m t tên ng i Thái Lan; h tên đ c vi t theo th t tên tr c h sau: h là Shinawatra (Xin-v t).

Thaksin Shinawatra (tr giúp•chi ti t) hay Th c-x n Xin-v t, Th c-x n Xin-v t (ti ng Thái: ; ti ng H n: ; m H n-Vi t: Kh u Đ t Tân; sinh ngày 26 tháng 7 năm 1949) là chính khách, c u Th t ng c a V ng qu c Thái Lan và là nhà lãnh đ o Đ ng Ng i Thái yêu ng i Thái (Thai Rak Thai), g c ng i Khách Gia.

Thaksin là ng i đ ng đ u t p đ oàn Shin ki m soát công ty cung c p đ ch v đ i n tho i di đ ng l n nh t Thái Lan Avanced Info Service (AIS). Ông là ng i giàu nh t Thái Lan tr c khi

chuy n nh ng quy n s h u công ty cho gia đình, ng i giúp vi c và tài x . V ông, Potjaman Shinawatra, luôn sát cánh bên ch ng trên chính tr ng và trong các ho t đ ng kinh doanh h u tr ng. Thaksin Shinawatra có ba con: Phathongate Shinawatra, Pinthongtha Shinawatra và Praethongtharn Shinawatra.

Ngày 19 tháng 9 năm 2006, Quân đ i Hoàng gia Thái Lan đ o chính và l t đ chính ph ông trong lúc ông đang tham gia cu c h p đ i h i đ ng Liên Hi p Qu c t i Thành ph New York.

Đ u đ i

Thaksin Shinawatra (th t ng Thái Lan)sinh t i Sankamphaeng thu c t nh Chiang Mai. T ph c a Thaksin, Seng Sae Khu, là m t di dân ng i Khách Gia t Mai Châu, Qu ng Đông đ n n c Xiêm trong th p k 1860. Năm 1908, ông đ n s ng Chiang Mai và k t hôn v i m t ph n Thái tên Sangdi. C u con c , Chiang Sae Khu, sinh năm 1890 t i Chanthaburi, k t hôn v i m t ph n Thái tên Saeng Somma. Con trai đ u c a Chiang, Sak, năm 1938 đ i sang h Thái, Shinawatra. Khi ch đ Phibun ti n hành chi n đ ch ch ng ng i Hoa, m i ng i trong gia đình đ u đ i h , k c Loet, cha c a Thaksin, sinh năm 1919 t i Chiang Mai. Loet k t hôn v i Yindi Ramingwong.

Khi Thaksin Shinawatra chào đ i thì gia đình Shinawatra đã là m t trong s các gia t c giàu có và quy n th nh t Chiang Mai, có m i quan h thân c n v i hoàng gia, quân đ i và gi i tinh hoa trong b máy hành chính cũng nh nh ng gia đình giàu có trong vùng.

Sau khi t t nghi p H c vi n C nh sát, năm 1973 Thaksin gia nh p B C nh sát Hoàng gia Thái, r i theo h c t i Đ i h c Eastern Kentucky, Hoa K , đ l y b ng Th c sĩ t pháp t i ph m vào năm 1975. Năm 1978 Thaksin nh n h c v Ti n sĩ t pháp t i ph m t i Đ i h c Sam Houston, ti u bang Texas. Sau khi lên đ n v trí Phó Ch nhi m Ban Chính sách và K ho ch thu c B T ng tham m u, Văn phòng C nh sát Đô thành. Năm 1987 Thaksin ra kh i ngành đ thành l p T p đoàn Truy n thông và Vi tính. M t trong nh ng thành viên c a t p đoàn, công ty Shinawatra Paging, nay tr thành m ng l i i đ i n tho i di đ ng l n nh t Thái Lan AIS. Năm 1990, Thaksin ti n hành m t giao đ ch li u lĩnh nh ng thành công, nh n gói th u tr giá 20 t baht đ đ c nh ng quy n đ i u hành v tinh Thaicom.

Phó Th T ng chính ph Chavalit

Vào ngày 15 tháng 8 năm 1997, Thaksin đ c b nhi m ch c Phó th t ng trong chính quy n thu c Chavalit Yongchaiyudh. S ki n này x y ra sau khi Thai Baht b th n i và m t giá vào ngày 2 tháng 7 năm 1997, làm phát ra c n kh ng ho ng tài chính Châu Á. Thaksin gi v trí này đ c 3 tháng, r i ch c vào ngày 14 tháng 11 sau khi

Chavalit t ch c.

Trong m t cu c tranh lu n ch trích th t b i ngày 27 tháng 9 năm 1997, dân ch Suthep Thaugsuban bu t t i Thaksin ki m l i t ngu n tin bên trong n i b chính ph v quy t đ nh th n i đ ng baht. Tuy nhiên, s bu c t i này đã không đ c đ i u tra trong quá trình đ i u hành c a Đ ng Dân Ch hay TRT. Trong su t năm 1997, công ty AIS, con c ch ch t c a Thaksin, b thi t h i 1.8 t baht sau v kh ng ho ng và n g n g p đôi sau khi đ ng ti n b m t giá. Tuy nhiên, các nhà ch trích v n cho r ng s thua l c a th ng nghi p c a Thaksin v n còn ít h n

nhĩ u so v̄ i s̄ thi t̄ thời c̄ a các công ty c̄ nh tranh.

S̄ hình thành c̄ a Đ̄ ng nḡ i Thái Yêu nḡ i Thái và cu c̄ b̄ phi u 2001

Thaksin sáng l̄ p Đ̄ ng Thai Rak Thai ("Nḡ i Thái yêu Nḡ i Thái" - TRT) năm 1998 cùng v̄ i Somkid Jatusripitak, PDP liên k̄ t v̄ i Sudarat Keyuraphan, Purachai Piumsombun, và 19 nḡ i khác.

Đ̄ a vào n̄ n t̄ ng theo ch̄ nghĩa dân ki m t̄ Somkid, TRT h̄ a h̄ n s̄ đem l̄ i quy n̄ đ̄ c chăm sóc s̄ c kh̄ e cho m̄ i nḡ i trong c̄ ng đ̄ ng, hoãn tr̄ n̄ 3 năm cho nông dân, và 1 tri u baht phát tri n̄ dành cho các làng m̄ c.

Sau khi Th̄ T̄ ng Chuan gī i tán ngh̄ vi n̄ vào tháng 11 năm 2000, TRT th̄ ng đ̄ m trong cu c̄ b̄ u c̄ vào tháng 1 năm 2001, cu c̄ b̄ u c̄ đ̄ u tiên đ̄ c t̄ ch̄ c đ̄ i s̄ ki m soát c̄ a Hi n̄ pháp Nhân Dân 1997. Nó đ̄ c đánh giá là h̄ u nh̄ t̄ do tham gia b̄ u c̄ nh̄ t̄ trong l̄ ch s̄ c̄ a Thái. L̄ n̄ đ̄ u tiên, ch̄ đ̄ dân ch̄ c̄ a Thái, m̄ t̄ đ̄ ng duy nh̄ t̄ th̄ ng n̄ m toàn quy n̄ ch̄ đ̄ o.

Th̄ t̄ ng Thái Lan

Sau khi n̄ m gī ch̄ c v̄ Th̄ T̄ ng, Thaksin Shinawatra đ̄ x̄ ng nhi u chính sách khác nhau nh̄ h̄ ng đ̄ n kinh t̄ , s̄ c kh̄ e xã h̄ i, giáo đ̄ c, năng l̄ ng, thu c, các m̄ i quan h̄ ngo i giao qu c̄ t̄ . Ông th̄ ng phi u l̄ n trong 2 l̄ n tranh c̄ sau đó. Các chính sách c̄ a Thaksin mang l̄ i hi u qu đ̄ c bi t̄ vào vi c̄ gi m nghèo vùng nông thôn, và thi t̄ l̄ p đ̄ c m̄ t n̄ y t̄ mà m̄ i nḡ i đ̄ u có th̄ chi tr̄ . Vì nh̄ ng đ̄ i u trên, có th̄ nói, ông là th̄ t̄ ng dành cho nh̄ ng nḡ i nghèo. Tuy nhiên, chính ph̄ c̄ a ông luôn th̄ ng xuyên b̄ th̄ thách b̄ i nh̄ ng lý l̄ cho r̄ ng ông lãnh đ̄ o đ̄ c đoán, m̄ dân, tham nhũng, nh̄ ng xung đ̄ t v̄ quy n̄ l̄ i, vi ph̄ m quy n̄ con nḡ i, hành x̄ không khéo léo, s̄ đ̄ ng quy n̄ hành thái quá và có thái đ̄ thù đ̄ ch v̄ i báo chí t̄ do. Không nh̄ ng b̄ xem nh̄ là m̄ t̄ nhà lãnh đ̄ o đ̄ c l̄ m k̄ a và cũng nhi u nḡ i ghét, ông còn là m̄ c tiêu c̄ a hàng lu n̄ đ̄ u đ̄ kích v̄ ph̄ m th̄ ng v̄ i vua, ph̄ n qu c, chi m̄ đ̄ t tài s̄ n tôn giáo và hoàng gia, bán tài s̄ n cho các nhà đ̄ u t̄ n̄ c ngoài, bán b̄ tôn giáo.

Gi ng Th̄ t̄ ng Silvio Berlusconi c̄ a n̄ c Ý, Thaksin luôn b̄ đeo đ̄ i b̄ i nh̄ ng xung đ̄ t quy n̄ l̄ i gī a ch̄ c v̄ th̄ t̄ ng và ngu n̄ l̄ i k̄ t s̄ trong doanh nghi p, năm 2001 Thaksin suýt chút n̄ a b̄ k̄ t án che gī u tài s̄ n (cùng v̄ i l̄ nh c̄ m gī ch̄ c v̄ công trong 5 năm). Nhi u nḡ i tin r̄ ng các th̄ m phán đã nh̄ n h̄ i l̄ đ̄ tha b̄ ng Thaksin và các cu c̄ đ̄ i u tra v̄ n̄ ch̄ a khép l̄ i. B̄ n̄ minh cho mình, Thaksin nh̄ n m̄ nh r̄ ng vi c̄ che gī u tài s̄ n ch̄ là m̄ t̄ sai l̄ m không c̄ ý.

Tr̄ ng tâm c̄ a các chính sách đ̄ c ban hành b̄ i chính ph̄ Thaksin là nh̄ m thu hút c̄ m tình c̄ a qu ng đ̄ i qu n̄ chúng, chi tiêu nh̄ ng s̄ ti n̄ l̄ n cho các tr̄ giúp nh̄ nh̄ ng kho n̄ ti n̄ vay lãi su t̄ th̄ p dành cho nông dân cùng nh̄ ng kho n̄ ph̄ c̄ p y t̄ . Nh̄ ng nḡ i đ̄ ng h̄ ông cho r̄ ng chính sách kinh t̄ này, đ̄ c ḡ i là n̄ n kinh t̄ Thaksin (Thaksinomics), giúp ph̄ c h̄ i kinh t̄ Thái Lan sau cu c̄ Kh̄ ng ho ng Tài chính Á châu năm 1997. Song, nh̄ ng nḡ i ch̄ trích cáo bu c̄ r̄ ng Thaksinomics ch̄ ng khác gì đ̄ i sách c̄ a nhà kinh t̄ h̄ c John Maynard Keynes ch̄ tr̄ ng b̄ m ti n̄ vào đ̄ gī i quy t̄ kh̄ ng ho ng, nh̄ ng đ̄ c gán cho nhãn hi u m̄ i đ̄

đ c g i là cách m ng.

Năm 2003, Thaksin tiến hành chi n đ ch ch ng các tay buôn ma tuý v i bi n pháp hành quy t bên ngoài luật pháp v i s nghi can b thi t m ng lên đ n vài trăm ng i, đã b ch trích đ đ i b i các t ch c b o v nhân quy n. Cũng có nh ng l i than phi n cho r ng Thaksin th ng cài ng i thân ho c đ i tác kinh doanh c a mình vào c c u chính quy n, đ n hình nh đ m m t ng i anh em h , t ng Chaiyasit Shinawatra, t m t huy n xa xôi vào v trí T ng t lnh L c quân.

M c dù có nh ng báo cáo v tình tr ng tham nhũng ph bi n trong chính ph , Thaksin v n giành đ c chi n th ng vang đ i khi tái tranh c trong cu c b u c t ch c vào tháng 1 năm 2005; đ ng Thai Rak Thai chi m 374 trong t ng s 500 gh t i Qu c h i, trong khi đ ng đ i l p chính, Đ ng Dân ch , m t h n m t ph n t s đ i bi u, ch còn 96 gh . Ph n l n s gh mà đ ng c a Thaksin giành đ c là t các khu v c phía B c và Đông B c, n i chi n đ ch tranh c c a ông nh m tranh th tình c m dân nghèo đã ho t đ ng hi u qu . Cung cách c a Thaksin khi xu t hi n trên các ch ng trình truy n hình qu c gia sau Th m ho Sóng th n n Đ D ng đã gây n t ng m nh trên gi i trung l u Bangkok v i thái đ chính tr lâu nay v n đ c xem là khó l ng khi đ ng Thai Rak Thai giành chi n th ng 32 trong s 37 đ n v b u c , m c dù mãi đ n tháng 11 năm 2005, các cáo bu c v gian l n trong b u c 3 trong s các qu n này v n ch a đ c đi u tra. Đ ng TRT cũng ho t đ ng t t i các t nh mi n Trung, thành l y lâu đ i c a Đ ng Chart Thai. Dù v y, c các t nh biên gi i phía Nam, n i các cu c n i đ y đòi ly khai đ ng ho t đ ng m nh, đ ng c a Thaksin ch giành đ c m t gh .

Cu i năm 2005, Thaksin đ m đ n ki n v t i ph báng ch ng l i Sondhi Limthongkul, nhà báo và ch nhân c a m t trong ba nh t báo l n nh t Thái Lan, cũng là ng i ki n trì ch trích th t ng. V ki n đ c rút l i sau khi Nhà vua Bhumibol Adulyadej, trong bài di n văn sinh nh t, ng ý ch ng l i v ki n. Tr c nh ng ch trích ngày càng gia tăng t gi i truy n thông, tháng 11 năm 2005 Thaksin quy t đ nh hu b các bu i h p báo h ng tu n cho đ n cu i năm, cho r ng sao Thu không h p v i sao chi u m nh c a ông, và nh th s gây tai ho cho ông. V sau m t phát ngôn viên chính ph gi i thích r ng có quy t đ nh này là do th t ng quá b n r n và th t ng mu n các thành viên n i các có c h i gi i đáp các câu h i đ c bi t ch không ph i do các nguyên nhân v môn chiêm tinh.

Giao đ ch 1,88 t M kim c a t p đoàn Shin

Th hai ngày 23 tháng 1 năm 2006, ba ngày sau khi đ o luật Vi n thông đ c thông qua, gia đnh c a Thaksin bán toàn b ph n hùn trong t p đoàn Shin (Shin Corporation), công ty truy n thông hàng đ u t i Thái Lan, cho Temasek Holdings, t p đoàn tài chính c a Singapore, mà không ph i ch u thu . Gia đnh Shinawatra và gia đnh Damapong (nhũ danh c a Potjaman, phu nhân th t ng) thu đ c m l i tr giá 73 t baht (kho ng 1,88 t USD) mà không ph i ch u thu nh v n đ ng nh ng qui đ nh cho phép cá nhân (không ph i công ty) bán c ph n trên th t ng ch ng khoán mà không ph i ch u thu thu nh p.

Bi u tình ch ng Thaksin

Th t ng đ ng đ i di n v i áp l c ngày càng gia tăng đòi ông ph i t ch c, kh i phát t v giao

đ̄ ch c̄ a gia đ̄nh ông bán toàn b̄ s̄ c̄ ph̄ n giúp ông n̄ m quȳ n kī m soát t̄ p đ̄oàn Shin cho t̄ p đ̄oàn Temasek Holdings c̄ a Singapore. Nh̄ ng nḡ i ch̄ tr̄ ích cáo bū c Thaksin, cùng v̄ i m̄ t s̄ v̄ vī c b̄ t th̄ ng khác, đã dàn x̄ p trong n̄ i b̄ và đ̄ ng nên v̄ giao đ̄ ch nh̄ m m̄ c đích tránh kh̄ i ph̄ i n̄ p m̄ t khō n thū kh̄ ng l̄ .

Ngày 11 tháng 2, có khō ng 50.000 nḡ i ph̄ n đ̄ i t̄ t̄ p t̄ i Qū ng tr̄ ng Hoàng gia, t̄ cáo Thaksin tham nh̄ ng và l̄ m đ̄ ng quȳ n l̄ c. Đây là cū c bī u tình l̄ n th̄ hai ch̄ ng Thaksin. Cū c bī u tình l̄ n đ̄ u x̄ y ra ngày 4 tháng 2 qui t̄ khō ng 100.000 nḡ i.

Ngày 5 tháng 3 năm 2006, trong khi Thaksin đang v̄ n đ̄ ng tranh c̄ t̄ i nh̄ ng vùng nông thôn, hàng ch̄ c ngàn nḡ i ph̄ n kháng t̄ t̄ p t̄ i Bangkok, hô to "Thaksin cút đi", đòi th̄ t̄ ng t̄ ch̄ c. Cū c bī u tình đ̄ c xem là l̄ n nh̄ t k̄ t̄ năm 1992.

V̄ n đ̄ ng lū n t̄ i th̄ t̄ ng

Tháng 2 năm 2006, 28 th̄ ng ngh̄ sĩ đ̄ đ̄ n lên Toà án Hī n pháp yêu c̄ u nḡ ng ch̄ c th̄ t̄ ng v̄ i lý do có xung đ̄ t quȳ n l̄ i và nh̄ ng hành x̄ b̄ t x̄ ng trong giao đ̄ ch tài chính nh̄ m bán c̄ ph̄ n thū c t̄ p đ̄oàn Shin, chī u theo đ̄ i u 96, 216 và 209 c̄ a Hī n pháp Thái Lan. Nh̄ ng th̄ ng ngh̄ sĩ này cho r̄ ng, chī u theo đ̄ i u 209, th̄ t̄ ng đã vi ph̄ m hī n pháp và không còn thích h̄ p cho ch̄ c v̄ , nh̄ ng toà án đã bác đ̄ n vào ngày 16 tháng 2.

- Đ̄ i u 209, B̄ tr̄ ng không đ̄ c có ph̄ n hùn hō c c̄ ph̄ n trong m̄ t công ty hō c duy trì ph̄ n hùn hō c c̄ ph̄ n có s̄ n trong m̄ t công ty đ̄ n m̄ c gī i h̄ n theo lū t đ̄ nh. Trong tr̄ ng h̄ p m̄ t b̄ tr̄ ng mū n tī p t̄ c nh̄ n tī n lã t̄ chúng, nḡ i y ph̄ i thông báo cho Ch̄ t̄ ch Ū ban Ch̄ ng tham nh̄ ng trong th̄ i h̄ n ba m̄ i ngày k̄ t̄ ngày đ̄ c b̄ nhī m và ph̄ i chuȳ n ph̄ n hùn hō c c̄ ph̄ n y cho nhân viên pháp lý đ̄ nḡ i này qū n lý s̄ tài s̄ n y vì quȳ n l̄ i c̄ a thân ch̄ theo lū t đ̄ nh. -- B̄ tr̄ ng không đ̄ c có b̄ t k̄ hành đ̄ ng nào nh̄ m tham gia qū n lý s̄ c̄ ph̄ n cũng nh̄ các công vī c khác trong công ty.

M̄ t n̄ i khác đang đ̄ c tī n hành b̄ i m̄ ng l̄ i sinh viên đ̄ i h̄ c Thái đ̄ i s̄ h̄ ng đ̄ n c̄ a sinh viên Đ̄ i h̄ c Thammasat. H̄ cho l̄ u hành m̄ t kī n ngh̄ nh̄ m tī n t̄ i vī c lū n t̄ i th̄ t̄ ng t̄ i Th̄ ng ngh̄ vī n. Đ̄ n ngày 27 tháng 2 năm 2006, đã có h̄ n 50.000 ch̄ ký cho b̄ n kī n ngh̄ , con s̄ t̄ i thī u theo qui đ̄ nh c̄ a Hī n pháp đ̄ l̄ p th̄ t̄ c lū n t̄ i.

T̄ ch̄ c, n̄ m quȳ n, và b̄ đ̄ o chính

Thaksin tuyên b̄ Gī i tán Qū c h̄ i vào ngày 24/2/2006, nh̄ m ch̄ m đ̄ t tình tr̄ ng chính tr̄ c̄ng th̄ ng.

M̄ t cū c b̄ phī u r̄ ng rãi đ̄ c đ̄ ra vào 2/4/06. Sau khi quȳ t đ̄ nh c̄ a Thaksin đ̄ c công b̄ trên Đài tī ng nói hàng tū n (thū c s̄ h̄ u c̄ a Thaksin), ông đã h̄ a m̄ t lō t nh̄ ng c̄ i cách trong n̄ i các, đ̄ ng th̄ i nâng l̄ ng cho các viên ch̄ c chính ph̄ , nâng m̄ c l̄ ng tranh bình hàng tū n và gī m nh̄ n̄ cho nông dân. Trong khi đ̄ ng Dân ch̄ , Đ̄ ng H̄ i đ̄ Thái(Chart Thai) và Mahachon công b̄ t̄ y chay k̄ t qū b̄ phī u hôm 27/2/06

Ngày 24 tháng 3 năm 2006, tr̄ c s̄ t̄ p h̄ p c̄ a h̄ n 50.000 ch̄ ký, ch̄ huy đ̄ ng Dân ch̄

Abhisit Vejjajiva đã h i ý ki n vua ch đ o m t ng i thay th Th T ng. Kh i Liên Minh Nhân Dân vì n n Dân Ch (PAD), Lu t Xã h i Thái, và H i Đ ng các Doanh Nghi p Thái cũng kêu g i s can thi p t hoàng gia.

Đ ng TRT c a Thaksin giành th ng l i trong cu c b phi u b t y chay, v i 462 gh trong ngh vi n, v i t l 16-10 s ng i b phi u và ng i không b phi u.

Vào ngày 3/4/06, Thaksin Shinawatra xu t hi n trên truy n hình đ tuyên b th ng l i cho cu c b u c 2006, đ xu t m t chính ph dân ch th ng nh t, và đ a ra sáng l p cho m t h i đ ng hòa gi i ho t đ ng đ c l p đ quy t đ nh xem ông có nên gi ch Th t ng n a hay không. Đ ng Dân ch và PAD l p t c t ch i gi i pháp hòa gi i. Chamlong Srimuang cho r ng: "Đá quá mu n đ đ i đ n công cu c hòa gi i".

Sau cu c h i ki n v i Vua Bhumipol, Thaksin tuyên b vào ngày 4/4/06 r ng ông ta s không ch p thu n th t ng thay th sau khi ngh vi n tri u t p l i, và s ti p t c lãnh đ o ch v i c ng v Quy n Th T ng t m th i. Ông tuyên b trong m t l n phát bi u trên kênh truy n hình qu c gia: "Lý do chính mà tôi không ch p nh n th t ng thay th vì r ng năm nay là m t năm đ y tri n v ng đ i v i đ c vua, k ni m lên ngôi 60 năm v a h y còn m i cách đây 60 ngày... Tôi mong r ng t t c dân Thái s h p nh t l i"

Sau đó, ông y thác trách nhi m l i cho Phó Th T ng T m th i Chidchai Wannasathit, r i b nhà Qu c H i và đi ngh mát m t th i gian. Tuyên b c a Thaksin đã khiêu khích nh ng ph n ng khác nhau. M t cu c thăm dò Bangkok sau 3 tu n tuyên b c a Thaksin cho th y nh ng chính sách c a TRT v n chi m áp đ o Bangkok, v i 54% h ng ng TRT so v i 8% c a Đ ng Dân Ch .

Dù v y, m t cu c thăm dò khác vào nh ng ngày cu i tháng 5 l i cho th y ch có 43% ng i dân Bangkok mong Thaksin tr l i nh lúc ban đ u, 57% qu quy t r ng Thaksin không nên ti p t c làm th t ng. Nh ng b n thăm dò 20 t nh thành khác, 55% ng i dân mong s tr v c a Thaksin và 45% ý ki n trái ng c.

Tuy v y, b u c m i c n thi t cho h n 40 TRT ng c viên (h u h t t nh ng ng i thu c đ ng Dân ch mi n nam), nh ng ng i không có đ c 20% s phi u b u. Đ ng Dân Ch t ch i th a nh n cu c b phi u và cùng v i H i Đ ng Nhân Dân vì Dân Ch , yêu c u Tòa Án Chính Ph Trung ng b i b chúng. Chamlong Srimuang tuyên b PAD ph i ph t l cu c b phi u và ti p t c t p h p nhân dân cho đ n khi Thaksin t ch c và Thai có đ c s ch p thu n t hoàng gia trong vi c ch đ nh th t ng m i.

Ngày 26 tháng 4 năm 2006, Đ c Vua đã gi i tán quan đ i m trên, Ng i cho r ng hành đ ng nh v y không phù h p v i hi n pháp: "Xin phép hoàng gia ch đ o th t ng là m t hành đ ng không dân ch . Nói m t cách khác: có nghĩa là phi lý"

Thaksin b ch trích kh p n i vì kêu g i b phi u m n. Trong m t bài báo, The Nation miêu t r ng cu c b phi u đã "ph m ph i nh ng sai l m khi quá chú tr ng vào khái ni m sai l m chính (c a t t ng dân ch , đ c bi t khi áp đ ng vào n n dân ch kém dân ch c a chúng ta, n i mà thi u kém, nghèo nàn v thông tin mà s đông qu n chúng đ dàng b chi ph i b i nh ng ng i

thu c phe cánh c a Thaksin khi mà s̄ l̄i kéo v̄ n đ̄ ng c a Thaksin đã đ̄ c chu n b̄ đ̄ y đ̄ .

Cu c b̄ phi u b̄ t̄ y chay trong s̄ 40 c̄ tri vào ngày 25/4 cho th̄ y TRT thu đ̄ c 25 s̄ phi u và m̄ t 2 s̄ phi u. M̄ t cu c b̄ phi u l̄ i vào 29/4 dành cho 13 c̄ tri còn l̄ i. Nh̄ ng cu c b̄ phi u đ̄ c đ̄nh ch̄ t̄ m th̄ i b̄ i Tòa Ki m Phi u m̄ t cách th̄ n tr̄ ng có nên hay không duy trì s̄ b̄ phi u không đ̄ t ch̄ t l̄ ng.

Vào ngày 8/5/06, Tòa ki m Phi u đ̄ a ra có 8-6 s̄ phi u không h̄ p l̄ trong cu c b̄ phi u vào tháng 4 và ra quy t đ̄nh m̄ t cu c b̄ phi u m̄ i ph̄ i đ̄ c ti n hành. Tòa Án không thành công trong vi c gây áp l̄ c khi n cho các nhân viên h̄ i đ̄ ng ki m phi u t̄ ch̄ c. Đ̄ ng Dân Ch̄ , đã t̄ ng tuyên b̄ t̄ y chay cu c b̄ phi u vào tháng 4, nay t̄ thái đ̄ s̄ s̄ n sàng cho cu c b̄ u c̄ m̄ i.

Ngày 19 tháng 9 năm 2006, trong lúc ông đang tham d̄ cu c h̄ p c a Đ̄ i H̄ i đ̄ ng Liên Hi p Qu c t̄ i Thành ph̄ New York, m̄ t s̄ ch̄ huy trong Quân đ̄ i Hoàng gia đã đ̄ a xe tăng bao vây tòa nhà chính ph̄ t̄ i Bangkok. Chính ph̄ ông đã b̄ l̄ t đ̄ , và theo t̄ ng Sonthi Boonyaratglin, nḡ i l̄nh đ̄ o cu c đ̄ o chính này, Phó th̄ t̄ ng Chitchai Wannasathit và B̄ tr̄ ng B̄ Qu c phòng Thammarak Isaragura na Ayuthaya đã b̄ b̄ t gī .

Sau khi b̄ l̄ t đ̄ , Thaksin sang Anh Qu c v̄ i con gái. T̄ i đây ông mua câu l̄ c b̄ bóng đá Manchester City v̄ i giá 82 tri u b̄ ng Anh [1] và thuy t ph̄ c c̄ u hu n luy n viên tr̄ ng đ̄ i t̄ y n bóng đá qu c gia Anh Sven Goran Eriksson làm HLV tr̄ ng cho câu l̄ c b̄ này[1].

Trong khi đó t̄ i Thái Lan, chính quy n quân s̄ đã ti n hành đ̄ u tra và Tòa án T̄ i cao ra l̄ nh b̄ t r̄ i truy nã Thaksin[2].

Tr̄ v̄

Ngày 28 tháng 2 năm 2008, sau 17 tháng l̄ u vong, Thaksin quay tr̄ l̄ i Thái Lan [3] và ngay l̄ p t̄ c b̄ b̄ t gī t̄ i sân bay Suvarnabhumi[4]. Tuy v̄ y, hàng ngàn nḡ i i ng h̄ đã chào đón ông t̄ i sân bay. Sau khi n̄ p ti n b̄ o l̄nh, ông đ̄ c th̄ và ti n hành h̄ p báo.

Án tù

Ngày 21 tháng 10 năm 2008, Tòa án T̄ i cao Thái Lan đã tuyên án ông Thaksin 2 năm tù vì l̄ m đ̄ ng quy n l̄ c đ̄ giúp v̄ mình là bà Potjaman mua m̄ t m̄ nh đ̄ t̄ khu v̄ c Ratchadapisek c a Bangkok v̄ i giá r̄ h̄ n r̄ t nhi u so v̄ i giá th̄ tr̄ ng [5]. V̄ ông, cũng là m̄ t b̄ cáo trong v̄ án này, đ̄ c tuyên tr̄ ng án. Gī i truy n thông Thái Lan đã ḡ i đây là phán quy t l̄ ch s̄ b̄ i nó là án tù đ̄ u tiên dành cho m̄ t v̄ th̄ t̄ ng. Theo v̄ án này, h̄ i năm 2003, khi m̄ i lên làm th̄ t̄ ng đ̄ c 2 năm, ông Thaksin đã s̄ đ̄ ng nh h̄ ng c a mình đ̄ giúp v̄ mua m̄ nh đ̄ t̄ Ratchadapisek v̄ i giá 772 tri u baht, m̄ t cái giá đ̄ c cho là r̄ ḡ p 3 l̄ n giá th̄ tr̄ ng lúc đó. Sau khi cu c đ̄ o chính ngày 19 tháng 9 năm 2006, l̄ c l̄ ng đ̄ o chính đã l̄ p nên y ban Ki m tra Tài s̄ n (ASC) đ̄ đ̄ u tra các cáo bu c chính quy n Thaksin tham nh̄ ng và l̄ m quy n. ASC đã l̄i nhi u v̄ liên quan đ̄ n ông Thaksin ra, mà trong đó có v̄ mua đ̄ t̄ Ratchadapisek.

Ông Thaksin đã không có mặt ở tòa án nghe tuyên án vì ông đang sống lưu vong cùng vợ ở London. Các công tố viên Thái Lan đã bắt đầu tiến hành các thủ tục cần thiết để dẫn ông Thaksin về nước.

Chuyện bên trong

Tháng 1 năm 2006, Thaksin xuất hiện trong một chương trình truyền hình ngắn với tựa đề Back Stage Show: The Prime Minister ("Hậu cảnh: Thủ tướng") trong một buổi họp báo của ông trong nỗ lực xóa đói giảm nghèo tại Amphoe At Samat, tỉnh Roi Et. Mục đích cho các buổi gặp gỡ và nói chuyện khác phê phán chương trình này chương gì khác hẳn là một nỗ lực tiếp thu những đánh bóng hình ảnh của thủ tướng, Thaksin tuyên bố rằng chương trình là một hình mẫu để các viên chức chính phủ học tập. Thaksin là một người có tài nhưng không giỏi thi.

Biểu tình ở các miền

Thaksin cho rằng là ông vẫn còn có sự ủng hộ mạnh mẽ của quần chúng và biểu tình ở các miền của mình khi đang phải lưu vong ngoài quốc gia, tổ chức rầm rộ cho liên minh cộng quyên, theo một bài báo đăng trên trang nhà "The Malaysian Insider" ngày 28/8, 2009. Khi học viên ở hàng ngàn người ở nhà tập tụ ở Bangkok kéo đến tham dự cuộc biểu tình diễn ra vào ngày 30/8/2009 là một nhóm nhỏ về sự thất bại của Thủ tướng Abhisit Vejjajiva trong việc vượt qua được sự chia rẽ chính trị trong Thái Lan, và tổ chức năng sự có thêm tình trạng bất ổn sau các cuộc biểu tình bạo động của chính phủ vào tháng 4/2009. Qua việc đàn áp cuộc biểu tình vào tháng 4/2009, quân đội Thái Lan coi như đã phá vỡ giới cầm quyền của Thaksin.

Tuy có sự hỗ trợ của giới hoàng tộc, quân đội và thành phần doanh gia giàu có; Thủ tướng Abhisit Vejjajiva vẫn cho rằng sự thất vọng của dân nghèo, bất mãn vì bị gạt ra bên ngoài đời sống chính trị ở Thái Lan, không được hưởng lợi từ các thành quả kinh tế của Thái Lan trong thời gian qua và bị giới thiệu ở Bangkok khinh rẻ. "Thaksin vẫn còn được người dân yêu mến. Ông ta đang tổ chức rầm rộ trong liên minh cộng quyên một cách rất hiệu quả," theo Stephen Vickers, giám đốc điều hành FTI International Risk Inc., chuyên cung cấp khách hàng đầu tư vào Thái Lan. Các cơ quan an ninh Thái Lan khuyến cáo Abhisit bố trí khoảng 5.000 binh sĩ ngày 30/8 và cộng đồng biểu tình không được tiếp tục văn phòng của ông. Theo các phân tích gia chính trị, chính phủ Thái Lan lo ngại sự tái diễn tình trạng bạo lực kéo dài nhiều tuần như đã xảy ra tại văn phòng thủ tướng vào tháng 4/2009, đưa tới cuộc bạo động trên đường phố trong tháng đầu tiên của Thái Lan từ 17 năm qua.

Dân Thái biểu tình ủng hộ Thaksin, 2009

Thành phần của chính phủ Thái Lan tổ chức biểu tình ngày 19/9, 2009, để kỷ niệm ngày quân đội đảo chánh lật đổ chính phủ của Thaksin trong lúc một nhóm chính trị khác tuân hành đòi chính phủ phải chi trả đóng góp tiền của biên giới với Cambodia. Có 17 người bị bắt giữ, không ai tử vong, tại tỉnh Sisaket ở phía Đông Bắc sau khi thành viên Liên minh Dân chúng Nhân dân (en:People's Alliance for Democracy - PAD), gồm thành phần bạo loạn, cảnh sát, quân đội và giới trung lưu ở Bangkok, tuân hành lệnh của nghị viện khu vực đang có tranh chấp giữa Thái Lan và Cambodia, đòi hỏi chính phủ Thái phải chi trả lợi nhuận này. Nhưng

ng&#i t&# ch&# c bi&# u tình &# th&# đô Bangkok d&# i s&# canh ch&# ng nghiêm ng&# t c&# a h&# n 6.000 c&# nh sát viên đ&# ngăn ng&# a x&# y ra tình tr&# ng b&# o đ&# ng nh&# t&# ng th&# y vào tháng 4/2009 làm hai ng&# i ch&# t và hàng trăm ng&# i khác b&# th&# ng. H&# n 20.000 ng&# i t&# i tham d&# cu&# c bi&# u tình ngày 19/9/2009 đ&# đòi Th&# t&# ng Abhisit Vejjajiva ph&# i t&# ch&# c, nói r&# ng ông lên n&# m quy&# n nh&# ng hành đ&# ng không chính th&# ng, v&# i s&# h&# tr&# c&# a quân đ&# i và tòa án, hai c&# t tr&# c&# a giai c&# p c&# m quy&# n hi&# n nay. Hàng trăm dân làng Thái Lan, ch&# ng l&# i cu&# c bi&# u tình c&# a Liên minh Dân ch&# Nhân dân, kéo ra ngăn c&# n và hai bên đ&# ng đ&# b&# ng g&# y g&# c, giáo m&# c, ná thung. C&# nh sát đ&# c l&# nh không dùng bi&# n pháp m&# nh nên ch&# mang theo khiên che, do đó b&# t l&# c trong vi&# c ngăn c&# n hai bên. Phía l&# c l&# ng Liên minh Dân ch&# Nhân dân sau đó rút lui khi tr&# i b&# t đ&# u t&# i.